

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Pilot leerwinst en toegevoegde waarde in het voortgezet onderwijs

Alex Coenen

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Inhoud

1. Inleiding
2. de pilot
3. conclusies en discussie

Doel van deze bijeenkomst

- Informeren
- Gelegenheid bieden om vragen te stellen
- Feedback verzamelen
- Vervolg

INLEIDING

Wat is het doel van de pilot?

- De mogelijkheden voor het inzichtelijk maken van leerwinst en/of toegevoegde waarde onderzoeken.
- De consequenties voor het opbrengstgericht werken op scholen en voor het inspectietoezicht onderzoeken.

Wat zijn leerwinst en toegevoegde waarde?

Wat is leerwinst?

Onder leerwinst verstaan we de toename van vaardigheden, kennis en/of competenties van individuele leerlingen of groepen van leerlingen, gedurende een bepaalde periode.

Wat is toegevoegde waarde?

Onder toegevoegde waarde verstaan we de bijdrage van de school aan de ontwikkeling (de leerwinst) van leerlingen. Het gaat hierbij dus om dat deel dat met enige zekerheid aan de school kan worden toegeschreven.

Hoe worden leerwinst en toegevoegde waarde bepaald?

Leerwinst?

De leerwinst wordt bepaald door minimaal twee metingen van een bepaalde vaardigheid. Het verschil tussen die metingen maakt de ontwikkeling van de leerling (of de groep leerlingen) zichtbaar. De metingen moeten eenzelfde schaal omvatten en het moet gaan om genormeerde toetsen.

Toegevoegde waarde?

Scholen verschillen in leerlingenpopulatie en dus in startsituatie. Met statistische modellen kan hiervoor gecorrigeerd worden.

Waarom is dit interessant?

Centrale vraag bij Opbrengstgericht werken (OGW):

Benutten we mogelijkheden binnen onderwijs en capaciteiten van leerlingen wel voldoende ?

- Op leerlingenniveau
- Op docentniveau
- Op vakniveau
- Op schoolniveau

Inspectie toezicht

DE PILOT

Ontstaan van de pilot

- Regeerakkoord 2010
- Plan Beter presteren 2011
- Po pilot 2011-2013
- Vo pilot 2012-2014
- Mbo pilot 2015 - ?

Rollen

- Opdrachtgever: OCW
- Projectleiding: Inspectie van het Onderwijs
- Ondersteuning scholen: Oberon
- Wetenschappelijke ondersteuning: Kohnstamm instituut, Universiteit van Amsterdam

Onderzoeksvragen

1. Welke mogelijkheden zijn er om de leerwinst van leerlingen in kaart te brengen en te meten?
2. Welke mogelijkheden zijn er om op basis van de informatie die de school zelf heeft een indicatie van de toegevoegde waarde te verkrijgen?
3. Welke rol kan het meten van de leerwinst van leerlingen spelen bij de verdere ontwikkeling van het opbrengstgericht werken door scholen?
4. Welke ontwikkelingen binnen de pilots en welke producten uit de pilots kunnen worden ingezet bij het verder ontwikkelen van het inspectietoezicht?

Onderzoeksopzet

- 25 scholen hebben zich aangemeld
- Bbl tot gymnasium
- Twee meetmomenten (2013 en 2014)
- Dataverzameling leerlingenkenmerken, toetsresultaten en vragenlijsten
- Opstellen van schoolrapporten
- Toelichting schoolrapporten (2013 en 2014)
- Gezamenlijke informatiebijeenkomsten
- Verdere begeleiding door Oberon
- Slotbijeenkomst
- Tussenrapportage en eindrapportage Kohnstamm Instituut

Meetinstrumenten

Toetsen voor cognitieve vaardigheden

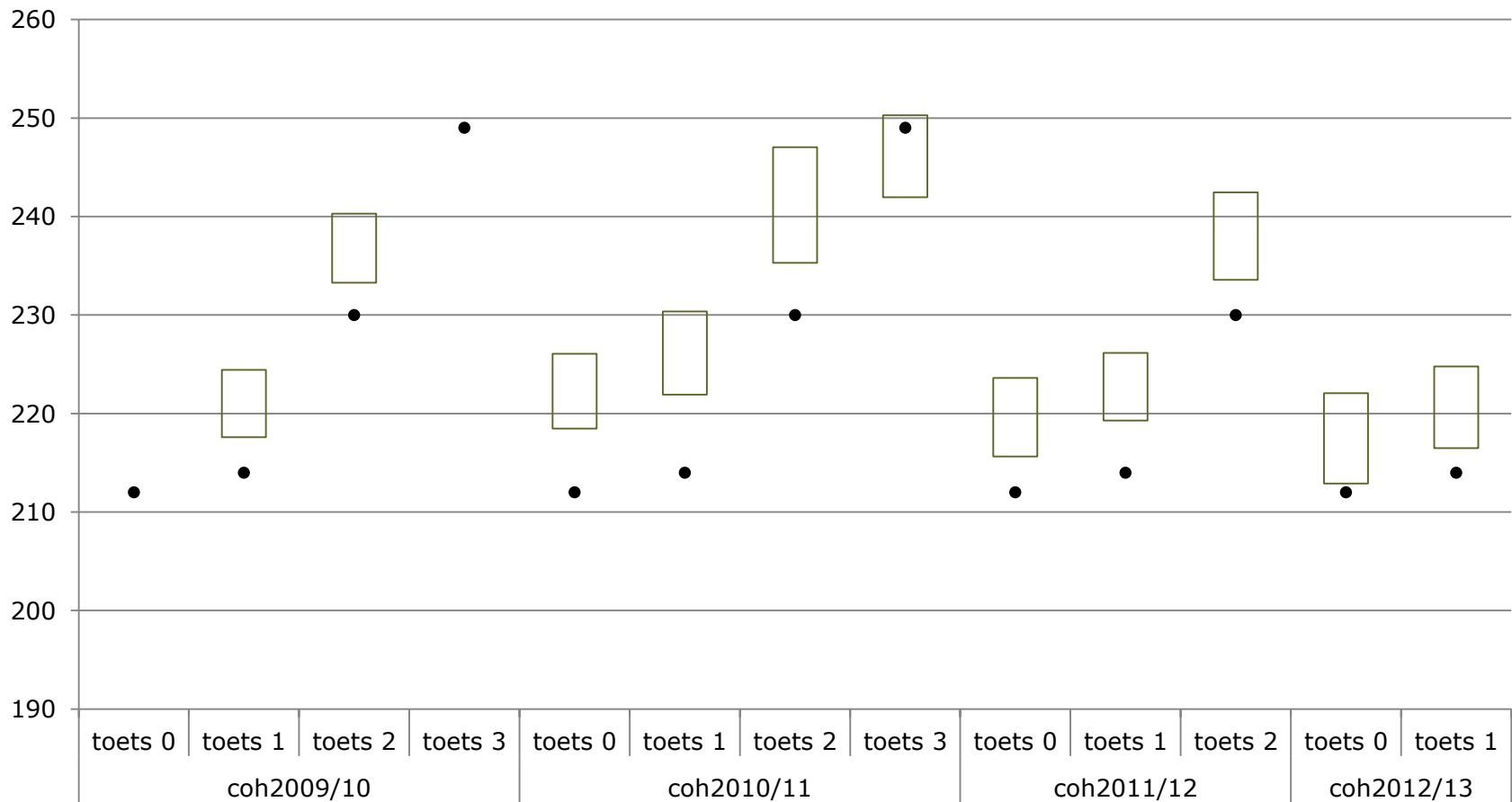
- Cito VVO (voorheen VAS)
- Diataal
- Deviant
- Route VO (voorheen 234VO)
- TOA

Instrumenten om niet-cognitieve vaardigheden in beeld te brengen

- vragenlijst motivatie uit COOL onderzoek
- vragenlijst burgerschapscompetenties uit COOL onderzoek

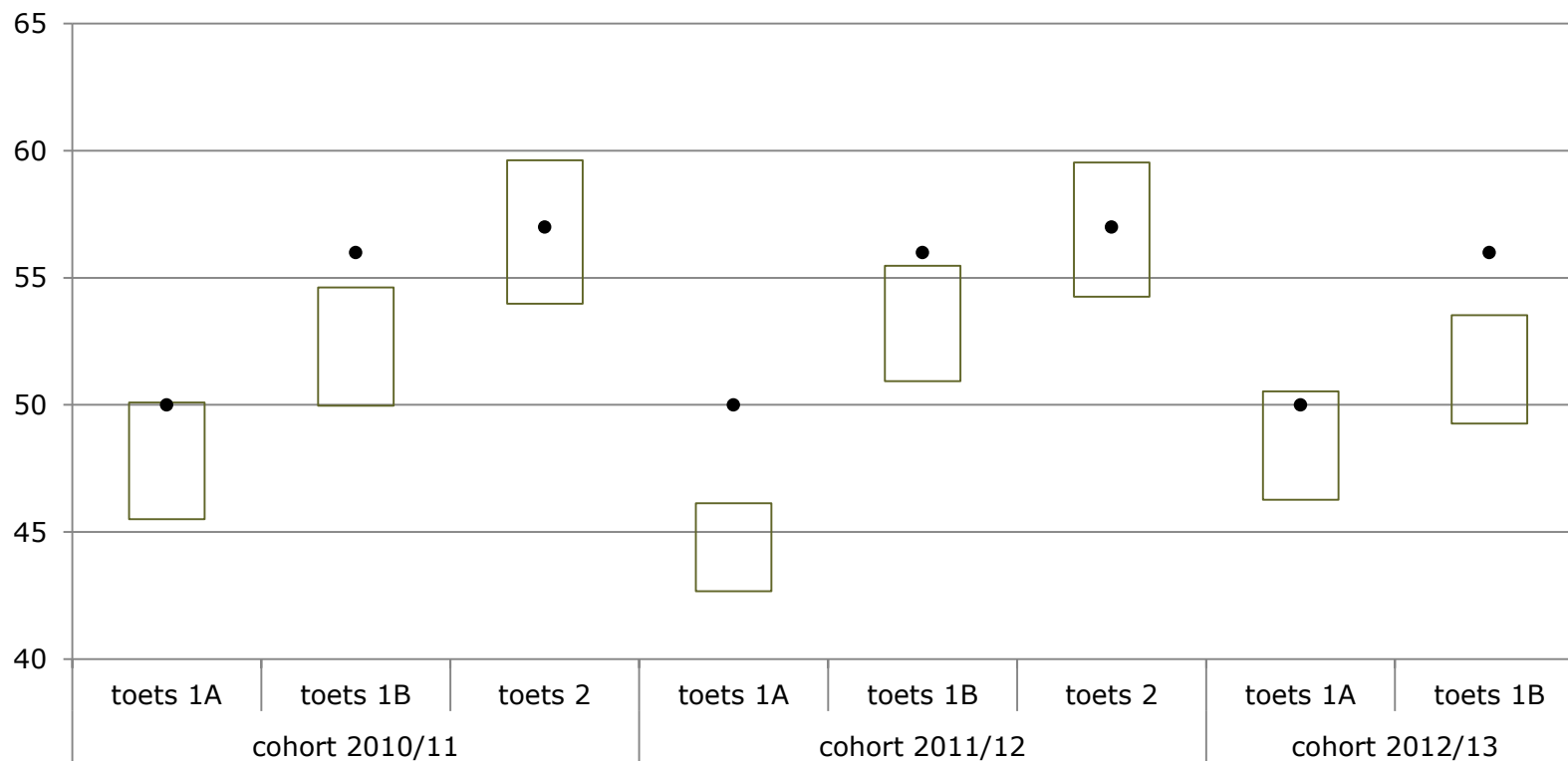

LEERWINST: *Gemiddelde score en leerwinst Rekenen/Wiskunde; afdeling vmbo tl/gl (CITO toets)*

LEERWINST: *Gemiddelde score en leerwinst Begrijpend Lezen; afdeling vmbo breed (Diataal toets)*

Toegevoegde Waarde

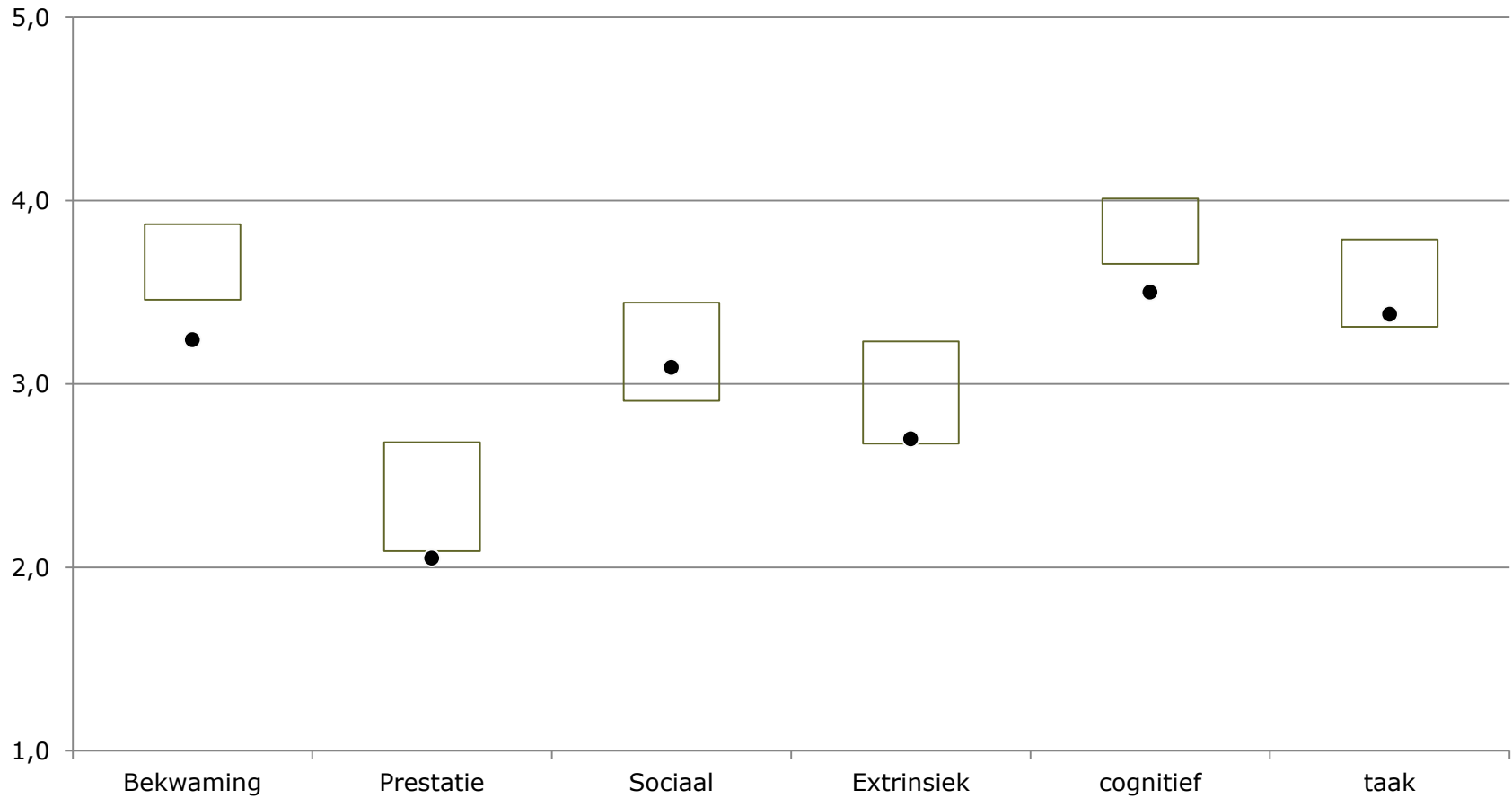
Voor het bepalen van toegevoegde waarde zijn statistische analyses nodig. Deze vereisen een groot aantal leerlingengegevens over een voldoende aantal scholen.

Het aantal deelnemende scholen in de pilot, met identieke toetsen en een zelfde soort afdeling, was beperkt. Verder is er maar weinig informatie over de (sociale) achtergrond van leerlingen.

Verkennde analyses laten relatief weinig systematische verschillen in toegevoegde waarde zien tussen de pilotscholen; verschillen tussen instroomcohorten op dezelfde school zijn ongeveer even groot als de verschillen tussen de scholen onderling.

Resultaten COOL Vragenlijst motivatie

Resultaten COOL Vragenlijst

Deze zijn niet vaak bij dezelfde leerlingen afgenomen.

Algemeen beeld is een achteruitgang in motivatie; dit wordt ook in wetenschappelijk onderzoek naar (de ontwikkeling van) motivatie in de schoolloopbaan gevonden

Ook achteruitgang van burgerschapscompetenties; daar is nog weinig ander onderzoek naar gedaan.

Reactie scholen

De schoolrapporten zetten de gegevens op een rij; dit is vaak een 'aha' moment.

"Het zijn een hoop getallen, maar wat kan ik ermee in de onderwijspraktijk?"

"Maar het is wel opvallend dat ze die leerwinst vooral boeken in het derde leerjaar. Waar ligt dat aan? Dat geeft stof tot verder onderzoek."

Conclusies

- Het is in de pilot mogelijk gebleken om leerwinst inzichtelijk te maken.
- Het is binnen de pilot niet mogelijk gebleken om verschillen in toegevoegde waarde tussen scholen vast te stellen.
- Het inzichtelijk maken van leerwinst en het gebruik voor schoolverbetering blijkt voor een deel van de scholen nog een ingewikkelde opgave.

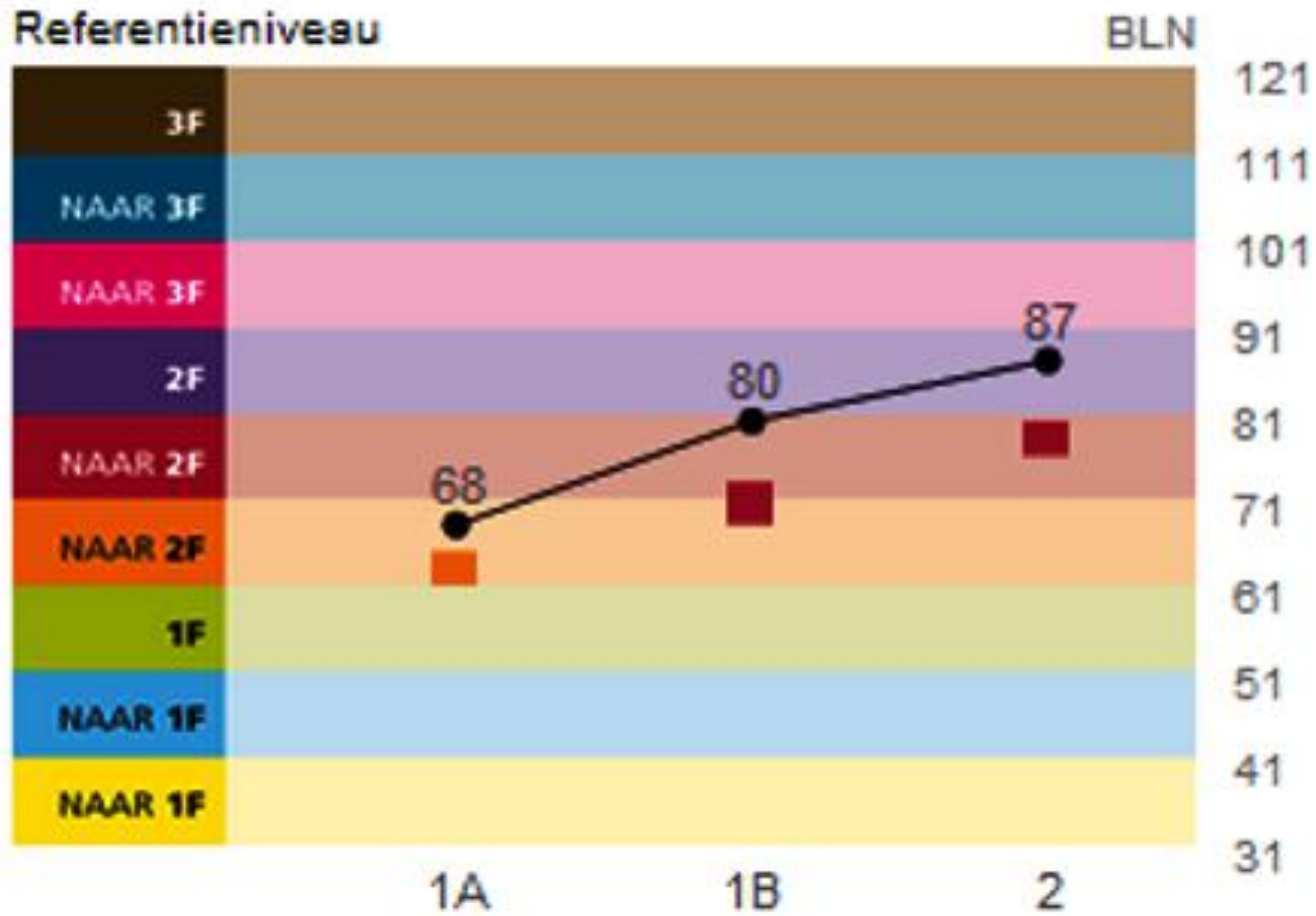
Hoe nu verder?

Wat is nog nodig voor scholen?

- Hoe krijgen scholen zelf inzicht in hun leerwinst?
- Hoe kunnen scholen leerwinstgegevens effectief gebruiken?

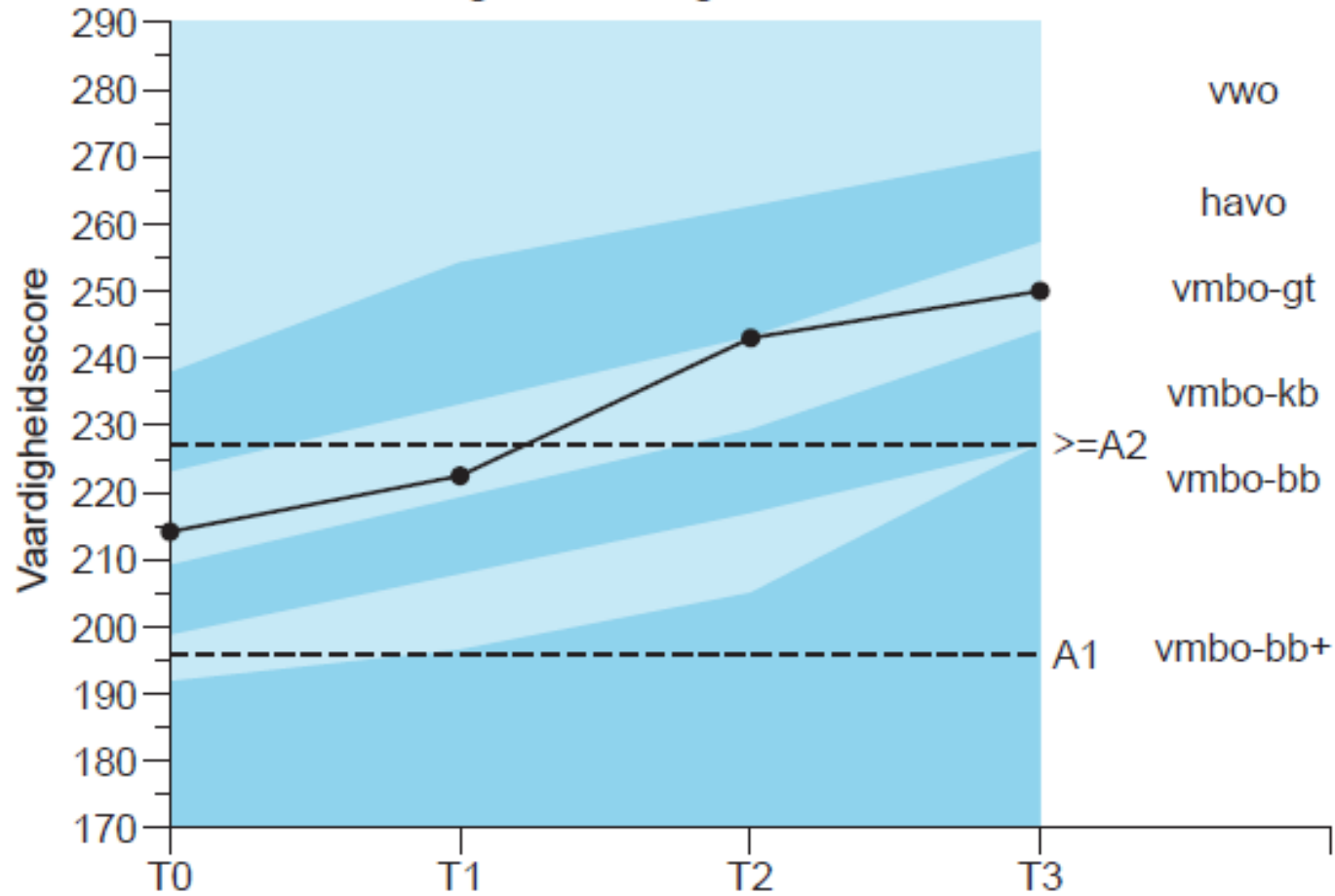
Wat is nodig voor inspecteurs om leerwinst gegevens te gebruiken bij:

- het (niet) beoordelen van de opbrengsten?
- het onderscheiden van voldoende en goede scholen?

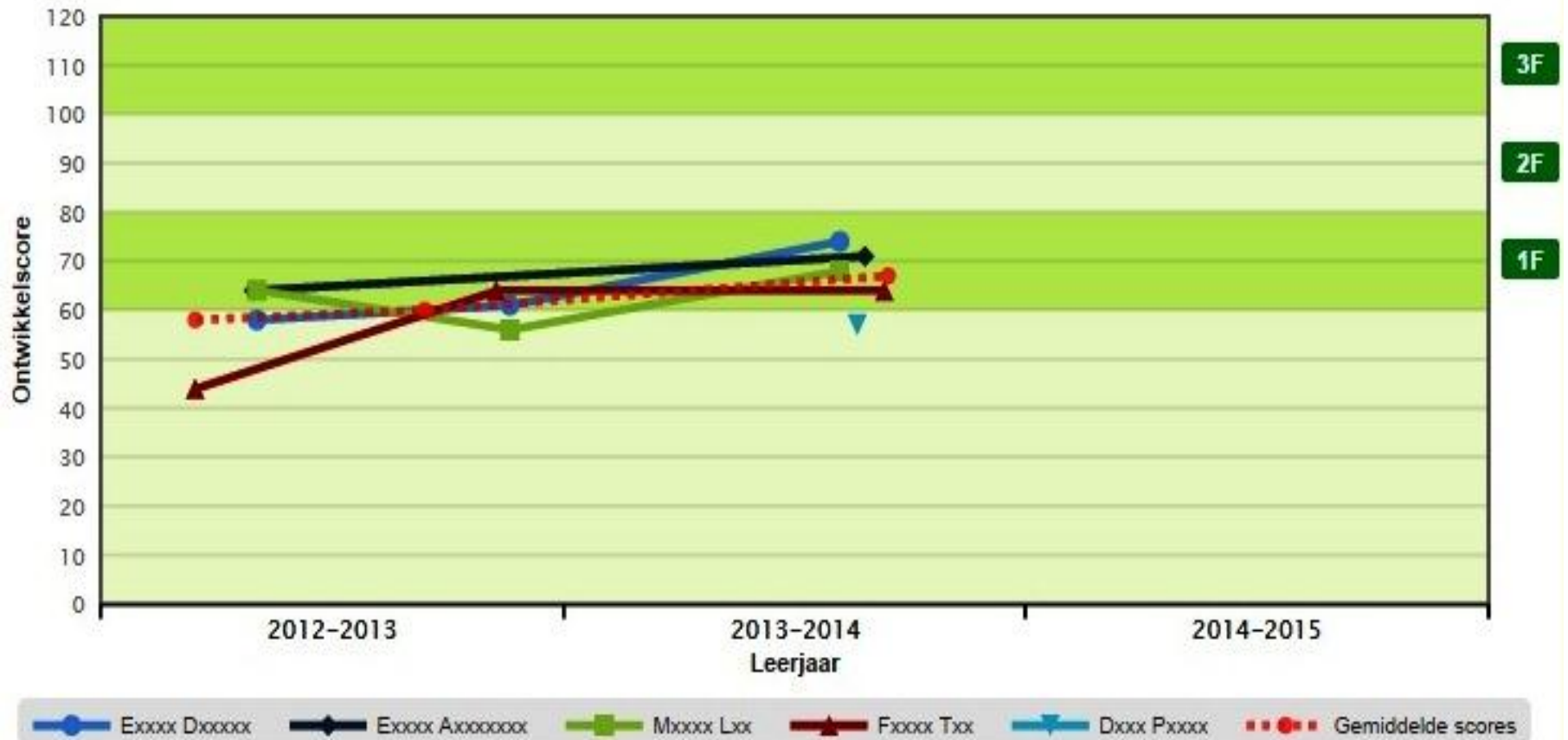

Eng. leesvaardigheid

Rekenen

Gebruik leerwinst door scholen

Welke gegevens gebruikt uw school voor opbrengstgericht werken?

Wat heeft uw school nodig om opbrengstgericht werken in de toekomst te versterken/optimaliseren?

Gebruik leerwinst door de inspectie

Onderscheid tussen scholen van voldoende en van goede kwaliteit:

- Bij het beoordelen van de opbrengsten?
- Bij het beoordelen van de kwaliteitszorg?

Vervolg

26 november slotbijeenkomst met workshops

Eindrapportage

Voor verdere informatie

<http://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijs/Voortgezet+onderwijs/leerwinst-en-toegevoegde-waarde>